

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/72/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200689
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdánová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:8523200689.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdánovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, dieťa rodičov, otec: B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., matka: D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., t.č. A. E. XXX, F. F., XXX XX G. E. H., v konaní o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/64/2021 zo dňa 9.11.2021 v I. výroku v časti výživného tak, že výživné zo strany matky D. B., nar. X.XX.XXXX sa z v y š u j e pre mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 30,- eur mesačne na sumu 40,- eur mesačne, ktoré výživné je matka povinná platiť vždy do 15-tého dňa toho-ktorého mesiaca vopred, k rukám otca B. B., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Uznesením č.k. 2P/64/2021-75 zo dňa 19.06.2023 súd začal z úradnej povinnosti konanie o zvýšenie výživného pre mal. A. B. z dôvodu, že doposiaľ stanovené výživné rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2P/64/2021 zo dňa 09.11.2021 v rozsahu 30 eur mesačne nezodpovedá sume minimálneho výživného podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine.

2. Súd uznesením sp. zn. 2P/72/2023 zo dňa 09.10.2023 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, doručil im uznesenie o začatí konania a vyzval ich aby sa k nemu vyjadrili. Rodičia sa k uzneseniu o začatí konania písomne nevyjadrili.

4. Pojednávania vytýčeného na deň 16.01.2024 sa rodičia mal. dieťaťa nezúčastnili, svoju neúčast' neospravedlnili, preto súd v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v ich neprítomnosti.

5. Kolízny opatrovník na pojednávaní zdôraznil, že sociálnym šetrením neboli v starostlivosti o mal. A. zistené žiadne nedostatky, vzhľadom na skutočnosť, že doposiaľ stanovenú výživné nezodpovedá sume minimálneho výživného, navrhol výživné zvýšiť na sumu 40 eur mesačne.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu ako aj s obsahom spisu 2P/64/2021 na základe čoho ustálil nasledovný skutkový stav :

7. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2P/64/2021 zo dňa 09.11.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.12.2021 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol mal. A. zverený do osobnej starostlivosti otca a matka bola zviazaná platením výživného v sume 30 eur mesačne k rukám otca B. B., počnúc dňom 30.06.2021.

8. V čase poslednej úpravy výživného rodičia nevedli spoločnú domácnosť, dieťa bolo v starostlivosti otca, matka domácnosť otca navštevovala, chodila navariť, upratať.

9. Matka dieťaťa bola nezamestnaná, nebola evidencii uchádzačov o zamestnanie, do júna 2021 jej bola vyplácaná dávka v hmotnej núdzi v sume 214,40 eur. Spolu s priateľom prespávala v aute priateľa, všetky jej výdaje hradil priateľ. Rodičia mali vyživovaciu povinnosť k dcére G., ktorá bola zverená do starostlivosti sestry B. a k dcére H., ktorá bola zverená do starostlivosti sestry I..

10. V súčasnosti matka dieťaťa pracuje brigádnicou v Piešťanoch, podľa jej tvrdenia dosahuje príjem 600 eur mesačne, z čoho hradí ubytovňu 250 eur, stravu 100 eur, telefón 50 eur, hygienické potreby 50 eur.

11. Otec dieťaťa v čase poslednej úpravy výživného bol nezamestnaný, evidovaný úradom práce v Olomouci, nemal žiaden príjem, bol posudzovaný osobou spolu so svojimi rodičmi, býval so svojimi rodičmi.

12. Otec dieťaťa je zamestnaný na úrade v Čirči ako pomocník s príjmom 230 eur mesačne, poberá hmotnú núdzu vo výške 158 eur a prídavok na dve deti 120 eur. Býva v rodinnom dome spolu s mal. A., dcérou H. a dospelou dcérou B.. Mesačne výdaje na domácnosť činia: elektrina 25 eur, voda 10 eur, strava 200 – 250 eur, hygiena 50 eur, telefón 60-70 eur. TV 16,50 eur, TKO 55 eur ročne. Je zdravý.

13. V čase poslednej úpravy výživného mal. A. navštevoval 6. ročník Základnej školy v Čirči, bol zdravý, náklady na jeho starostlivosť predstavovala suma 90 eur.

14. Od septembra mal. A. nastúpil do 8. ročníka Základnej školy v Čirči, výchovné problémy otec neuvádza, je zdravý. Otec v súvislosti s jeho starostlivosťou má bežné výdaje.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

15. Podľa § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len ZoR), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

18. Podľa § 62 ods. 4 prvá veta ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

19. Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 65 ods. 1 ZoR ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

21. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

23. Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

24. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

25. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

27. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať rozhodovať znova.

28. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Právne posúdenie vecí:

29. Predmetom konania je zvýšenie výživného pre mal. A. zo sumy 30 eur, keďže táto suma nezodpovedá sume minimálneho výživného.

30. Naposledy bolo o výživnom pre maloleté dieťa právoplatne rozhodnuté v decembri 2021, teda pred 2 rokmi.

31. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

32. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami.

33. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnym podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (znížiť resp. zvýšiť výživné pre dieťa) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

34. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od poslednej úpravy výživného t.j. od decembra 2021 došlo k zmene pomerov na strane tak mal. dieťaťa, ako aj jeho rodičov. Mal. A. vyrástol, v súčasnosti je žiakom 8. ročníka, úmerne tomu došlo k zvýšeniu nákladov na jeho starostlivosť.

35. K zmene pomerov došlo aj na strane oboch rodičov, matka dieťaťa sa zamestnal aj keď len brigádnicky, podľa svojho tvrdenia dosahuje čistý mesačný príjem cca 600 eur, (v čase poslednej úpravy výživného bola bez príjmu), ubudla jej vyživovacia povinnosť k dcére G.. Rovnako aj otec dieťaťa sa

zamestnal na obci s príjmom 230 eur mesačne a taktiež mu ubudla jedna vyživovacia povinnosť k dcére G..

36. Pri určení výšky výživného sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnenými potrebami pri určovaní výšky výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti, rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené, napr. so zdravotným stavom alebo s koníčkami dieťaťa. Miera odôvodnených potrieb je rôzna a je závislá od veku, fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, a podobne.

37. V prejednávanej veci súd má za to, že k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného došlo na strane oprávnenej mal. A.. Mal. A. je žiakom 8. ročníka základnej školy, je v pubertálnom veku, v dôsledku čoho u neho došlo k zvýšeniu nákladov spojených s uspokojovaním jeho odôvodnených hmotných potrieb, ako je ošatenie, obuv, jedlo, ale aj kozmetika, mimoškolské aktivity a pod.. Za daného stavu má súd za to, že je potrebné výživné pre mal. A. zvýšiť.

38. Pri posudzovaní schopnosti a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami.

39. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami. V prípade výživného na maloleté dieťa sa vo všeobecnosti uplatňuje tzv. princíp potenciality (§75 ods. 1,2 ZoR), ktorý má prednosť pred princípom fakticity. V praxi to znamená, že súd neprihliada len na skutočné príjmy osoby povinnej platiť výživné, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jej potenciálnych príjmov, to znamená z príjmov, ktoré mohla mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Uvedenou otázkou sa vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberal tak Ústavný súd ČR (nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 1181/07) ako aj Najvyšší súd SR (rozsudok zo dňa 20.2.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018) so závermi ktoré plne korešponujú so závermi posudzovanej veci.

40. Pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádzal z čistého mesačného príjmu matky v sume 600 eur (27 500 Kč) mesačne a má za to, že z tohto príjmu je matka dieťaťa schopná platiť vyššie výživné, ako je suma minimálneho výživného v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré v súčasnosti predstavuje sumu 36,83 eur mesačne. S prihliadnutím na skutočnosť, že od poslednej úprav výživného ubehli dva roky, rodičom ubudla jedna vyživovacia povinnosť je v schopnostiach a možnostiach matky dieťaťa platiť synovi výživné v sume 40 eur mesačne. Súd má za to, že takto zvýšené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého, ako aj schopnostiam a možnostiam jeho matky.

41. Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti súd určil dňom právoplatnosti rozsudku.

Trovy konania

42. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolať sa sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1, 2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.